

Όνομα: Συμεών Α. Πασχαλίδης

Τίτλος: Καθηγητής

Θεολογική Σχολή Εκκλησίας Κύπρου

Ισοκράτους, 1-7

1016, Λευκωσία

Κύπρος

Τηλ.: 6977424365/ 3 0 2310 996964

Φαξ: -

E-mail: spaschal@past.auth.gr

director.pipm@gmail.com

Academia edu:

<https://auth.academia.edu/SymeonPaschalidis>

Προφίλ:

Ο καθηγητής Συμεών Α. Πασχαλίδης, γεννήθηκε στη Θεσσαλονίκη το 1967. Εισήχθη και αποφοίτησε πρώτος από το Τμήμα Ποιμαντικής και Κοινωνικής Θεολογίας της Θεολογικής Σχολής του Α.Π.Θ. και διετέλεσε υπότροφος αριστείας του Ιδρύματος Κρατικών Υποτροφιών καθόλη τη διάρκεια των προπτυχιακών και μεταπτυχιακών του σπουδών. Έχει συγγράψει δώδεκα μονογραφίες, πενήντα δύο άρθρα και εννέα κεφάλαια σε συλλογικά έργα στην Ελλάδα και το εξωτερικό (Η.Π.Α, Αγγλία, Γαλλία, Ιταλία), ενώ έχει προβεί και σε εκδόσεις αρκετών βυζαντινών και μεταβυζαντινών κειμένων.

1. Εκπαίδευση

Πτυχίο	Έτος	Ίδρυμα	Τμήμα	Τίτλος Διατριβής
Ποιμαντικής και Κοινωνικής Θεολογίας	1989	Α.Π.Θ.	Τμήμα Ποιμαντικής και Κοινωνικής Θεολογίας	
Μεταπτυχιακό (ΜΔΕ) Ποιμαντικής και Κοινωνικής Θεολογίας	1991	Α.Π.Θ.	Τμήμα Ποιμαντικής και Κοινωνικής Θεολογίας	
Διδακτορικό Δίπλωμα Ποιμαντικής και Κοινωνικής Θεολογίας	1998	Α.Π.Θ.	Τμήμα Ποιμαντικής και Κοινωνικής Θεολογίας	

2. Εργοδότηση

Περίοδος εργοδότησης		Εργοδότης	Τοποθέτηση	Θέση
Από	Μέχρι			
1990	1998	Κέντρο Βυζαντινών Ερευνών του Α.Π.Θ.		Επιστημονικός συνεργάτης
2017	σήμερα	Τμήμα Κοινωνικής Θεολογίας και Χριστιανικού Πολιτισμού, Α.Π.Θ.		Καθηγητής

3. Διδασκαλία

Θεολογική Σχολή Α.Π.Θ.	Διδασκαλία των μαθημάτων :	1. Πατρολογία
		2. Αγιολογία
		3. Ελληνική Παλαιογραφία

4. Διοικητικά Καθήκοντα

1999- σήμερα	Μέλος Δ.Ε.Π. στο Τμήμα Κοινωνικής Θεολογίας και Χριστιανικού Πολιτισμού Α.Π.Θ.
2019	Μέλος του Δ.Σ. του νεοσύστατου Κέντρου Ποντιακών Ερευνών του Α.Π.Θ.
2018- σήμερα	Ιδρυτής και Διευθυντής του ΠΜΣ «Σπουδές στην Ιστορία, την Πνευματικότητα, την Τέχνη και τη Μουσική Παράδοση του Αγίου Όρους».
2017-2020	Πρόεδρος του Τμήματος Κοινωνικής Θεολογίας και Χριστιανικού Πολιτισμού Α.Π.Θ. και μέλος της Συγκλήτου του Α.Π.Θ.
2010-2016	Διευθυντής του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών «Ορθόδοξη Θεολογία και Χριστιανικός Πολιτισμός»
2010-2014	Αναπληρωτής πρόεδρος της Επιτροπής Σπουδών του Α.Π.Θ.
2010-2013	Διευθυντής του Τομέα Αγίας Γραφής και Πατερικής Γραμματείας.
2012- 2016	Ορίστηκε ομοφώνως από τη Σύγκλητο του Α.Π.Θ. Πρόεδρος του Κέντρου Βυζαντινών Ερευνών για δύο συνεχείς θητείες.
2012	Διορισμός με απόφαση της Συγκλήτου του Α.Π.Θ. διευθυντής του νεοσύστατου Κέντρου Αγίου Δημητρίου και Αγίου Γρηγορίου Παλαμά.
2008-2010	Ορίστηκε από τη Σύγκλητο του Α.Π.Θ. μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου του Κέντρου Βυζαντινών Ερευνών.

5. Μέλος Επιστημονικών Σωματείων και Επαγγελματικές Υπηρεσίες

2023	Τελεί επιστημονικός σύμβουλος της Αγιορειτικής Εστίας, κοινού επιστημονικού φορέα της Ιεράς Κοινότητας του Αγίου Όρους και του Δήμου Θεσσαλονίκης, και συνεργάζεται σε επιστημονικά προγράμματα και εκδόσεις της (Ο Άγιος Δημήτριος στην Τέχνη του Αγίου Όρους, Νέον Μαρτυρολόγιον, Ευγενίου Βουλγάρεως Έργα, Πρα- κτικά Διεθνών Συνεδρίων), έχοντας μάλιστα κατά τα τελευταία έτη την επιστημονική εποπτεία συγγραφής και εκδόσεως του μνημειώδους συλλογικού έργου, Των εν Άθω Αγίων ο χορός. Αγιορειτικών
------	--

	Πανάγιον, το οποίο παρουσιάστηκε και προσφέρθηκε κα- τά τον παρελθόντα Δεκέμβριο στον Οικουμενικό Πατριάρχη κ.κ. Βαρθολομαίο στο Φανάρι.
2023	Μέλος της Επιστημονικής Επιτροπής της νέας, σχολιασμένης έκδοσης των συγγραμμάτων του αγίου Νεοφύτου από την Ιερά Μονή Αγίου Νεοφύτου, που προετοιμάζεται από πολυμελή ομάδα καθηγητών των Φιλοσοφικών και Θεολογικών Σχολών της Ελλάδος.
Σεπτέμβριος 2014	Διορισμός ως Πρόεδρος της συσταθείσας από το Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων Επιστημονικής Επιτροπής για την αναβάθμιση της λειτουργίας της Αθωνιάδος Ακαδημίας στο Άγιον Όρος.
2012-2013	Επιστημονικός σύμβουλος της εκπομπής «Ιερά Μονοπάτια» της ET3.
2008-2010	Διορισμός με πιττάκιο της Α.Θ. Παναγιώτητος του Οικουμενικού Πατριάρχου κ.κ. Βαρθολομαίου, ως μέλος του Δ.Σ. του Πατριαρχικού Ιδρύματος Πατερικών Μελετών, του αρχαιότερου επιστημονικού ιδρύματος του Οικουμενικού Πατριαρχείου.
2007-σήμερα	Από τον Μάρτιο του 2017, τη σεπτή ευλογία και εισηγήσει του Παναγιωτάτου Οικουμενικού Πατριάρχου, ορίστηκε με απόφαση της Ιεράς Συνόδου του Οικουμενικού Πατριαρχείου Διευθυντής του Πατριαρχικού Ιδρύματος Πατερικών Μελετών.
2007- 2020	Μετείχε ως αναπληρωματικό μέλος στο Δ.Σ. του Κέντρου Διαφύλαξης Αγιορείτικης Κληρονομιάς (ΚΕΔΑΚ) του Υφυπουργείου Εσωτερικών (Τομέας Μακεδονίας - Θράκης).
1994-2010	Συμμετοχή στην επιστημονική ομάδα που εργάστηκε για τη νέα, εξάτομη κριτική έκδοση των συγγραμμάτων του μεγάλου Κύπριου θεολόγου του 12ου αιώνα, αγίου Νεοφύτου του Εγκλείστου, ένα πολυετές έργο το οποίο βραβεύτηκε το 2010 από την Ακαδημία Αθηνών.

6. Μέλος Επιτροπών Διοργάνωσης Συνεδρίων

	Συνεργασία με αρκετές Μητροπόλεις στη Μακεδονία (Θεσσαλονίκης, Νεαπόλεως και Σταυρου- πόλεως, Νέας Κρήνης και Καλαμαριάς, Λαγκαδά, Βεροίας, Γρεβενών, Φλωρίνης Πρεσπών και Εορδαίας, Σερρών και Νιγρίτης, Δράμας, Ξάνθης και Περιθεωρίου) αλλά και σε άλλες περιοχές της Ελλάδος και της Κύπρου (Παρναξίας, Σάμου και Ικαρίας, Μεσσηνίας, Ηλείας, Ύδρας, Σπετσών και Αιγίνης, Δημητριάδος, Αρχιεπισκοπή Κύπρου, μητροπόλεις Κύκκου και Τυλληρίας και Κωνσταντίας και Αμμοχώστου), καθώς και με Μονές του Αγίου Όρους και της Μακεδονίας (Ι. Μονή Βλατάδων, Ι. Μονή Αγ. Θεοδώρας Θεσσαλονίκης, Ι. Μονή Τιμίου Προδρόμου Ακριτοχωρίου) για διαλέξεις και για τη διοργάνωση επιστημονικών συμποσίων.
--	---

7. Ερευνητικά Προγράμματα - Χορηγίες - Συνεισφορές

2017-2019 Ιερά Κοινότητα του Αγίου Όρους	Επιστημονικός Υπεύθυνος της Ομάδας Έργου για την τεκμηρίωση των Χειρογράφων των Μονών του Αγίου Όρους, στο πλαίσιο του μεγάλου ευρωπαϊκού προγράμματος της Ιεράς Κοινότητας του Αγίου Όρους «Αθωνική Ψηφιακή Κιβωτός», έχοντας αναλάβει τον συντονισμό και την επιστημονική εποπτεία της τεκμηρίωση 3.300 αθωνικών χειρογράφων». Στο ίδιο πλαίσιο υπήρξε συντονιστής των ενοτήτων της Ψηφιακής Πύλης, «Αθωνικά Ψηφιακά Προσκυνητάρια» και «Αθωνικά Ψηφιακά Μονοπάτια».
--	--

Ι. Μητρόπολη Θεσσαλονίκης	Υπεύθυνος τεκμηρίωσης στο Πρόγραμμα της Κοινωνίας της Πληροφορίας «Τεκμηρίωση, Ψηφιοποίηση και Ανάδειξη του Ορθόδοξου Πολιτισμού», που υλοποίησε η Ι. Μητρόπολις Θεσσαλονίκης.
Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών	«Αρχειακές, Παλαιογραφικές και Διπλωματικές Έρευνες» (ΕΙΕ)
Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών	«Νέος διαδραστικός Κατάλογος των Χειρογράφων της Ι. Μονής Αγ. Ιωάννου του Θεολόγου Πάτμου»
Faculté de Théologie Catholique, Πανεπιστήμιο του Στρασβούργου	Διεθνές ερευνητικό πρόγραμμα «Théologie de la création : des animaux et des hommes» του Faculté de Théologie Catholique του Πανεπιστημίου του Στρασβούργου.

8. Μνημόνια Συνεργασίας

2015-2023	Επιστημονική καθοδήγηση ξένων ερευνητών, υπ. διδασκόντων και μεταδιδασκόντων, που εργάστηκαν ή εργάζονται ερευνητικά στην Ελλάδα ως υπότροφοι της Γενικής Γραμματείας Έρευνας και Τεχνολογίας (δρ Alexis Torrance, σήμερα επ. καθηγητής της Βυζαντινής Θεολογίας στο πανεπιστήμιο Notre Dame των ΗΠΑ, και Viktor Nedeski, διδάσκων στη Θεολογική Σχολή των Σκοπίων) και του Κοινοφελούς Ιδρύματος Αλ. Ωνάση (Ρ. Schadler, διδάκτωρ της Οξφόρδης, Michael Mitrea, διδάκτωρ του πανεπιστημίου St Andrews και Andra Juganaru διδάκτωρ του Central European University της Βουδαπέστης).
-----------	--

9. Ερευνητικά Ενδιαφέροντα

Συστηματική απασχόληση με τα θέματα:	1. Θεολογική γραμματεία από την εποχή του πρώιμου Χριστιανισμού ως την Τουρκοκρατία
	2. Βυζαντινή και Μεταβυζαντινή Αγιολογία.
	3. Έκδοση θεολογικών, αγιολογικών και υμνογραφικών κειμένων.
	4. Ιστορία και παραδόσεις του Μοναχισμού στο Άγιον Όρος και τη Μακεδονία.
	5. Αγιολογικές παραδόσεις και Μοναχισμός στη Θεσσαλονίκη.

10. Δημοσιεύσεις

Α. Μονογραφίες – Επιστ. επιμέλειες συλλογικών έργων

- (συν. Δημ. Κακλαμάνος), Κατάλογος τῶν Ἀγιολογικῶν Χειρογράφων τῶν Βιβλιο- θηκῶν τοῦ Ἀγίου Ὁρους, τ. Α΄: Ἱερά Μονή Παντοκράτορος [Κατάλογοι Ἑλληνικῶν Χειρογράφων Ἀγίου Ὁρους 3], Θεσσαλονίκη 2021.
- Ἐν Ἀγίοις. Εἰδικά θέματα Βυζαντινῆς καί Μεταβυζαντινῆς Ἀγιολογίας, τ. Α΄, ἐκδ. Κυριακίδη, Θεσσαλονίκη 2020.

- (έπιμ. – εισαγ. συν. Alexis Torrance), *Personhood in the Byzantine Christian Tradition. Early, Medieval, and Modern Perspectives*, Routledge, New York 2018.
- (συν. Άπ. Κραλίδης), *Όρθόδοξη Θεολογία καί Ίσλάμ. Ένας διάλογος μεταξύ άντιπαράθεσης καί σύγκλισης*, έκδ. Άλτιντζής, Θεσσαλονίκη 2017.
- *Κολλυβάδες καί Νεομάρτυρες: Αγιότητα καί Θεολογία τοῦ μαρτυρίου*, έκδ. Άλτιντζής, Θεσσαλονίκη 2017.
- *Οἱ Άγιοι τῆς Θεσσαλονίκης. Ίστορία – Γραμματεία – Κείμενα*, έκδ. Άλτιντζής, Θεσσαλονίκη 2013.
- (έπιστ. έπιμ.), *Τῶν έν Άθω Αγίων ό χορός. Άγιορειτικών Πανάγιον*, Θεσσαλονίκη 2013.
- *Εὐγενίου Βουλγάρεως Έργα. Θεολογικά – Ίστορικά – Μεταφράσεις*, [Άθωνικά Άνάλεκτα 6], Άγιορειτική Έστία, Θεσσαλονίκη 2013.
- *Νεομαρτυρολογικά Σύμμεικτα Α΄: Η αὐτόγραφη Νεομαρτυρολογική Συλλογή τοῦ μοναχοῦ Καισαρίου Δαπόντε (1713-1784)*, έκδ. Μυγδονία, Θεσσαλονίκη 2012.
- *Προσκυνητάριον Ἱερᾶς Μονῆς Ξενοφώντος, Άγιον Όρος 2012* [= Симеон Пасхалидис, Спутник паломника по монастырю Ксенофонт, АДФ-Украина 2014].
- *Τό Ὑμναγιολογικό Έργο τῶν Κολλυβάδων. Συμβολή στή μελέτη τῆς άγιολογικῆς γραμματείας κατά τήν περίοδο τῆς Τουρκοκρατίας*, Θεσσαλονίκη 2007.
- *Ἱερά Μονή Παντοκράτορος. Προσκυνηματικός Όδηγός, Άγιον Όρος 2005* [σ. 211]. {= S. Paschalidis, *The Holy Monastery of Pantokrator: A Pilgrim's Guide*, [transl. E. Tamiolakis]. Mount Athos 2005}
- *Η Γραμματεία τῶν Δημητρίων Β΄: Μαρτύρια, Συλλογές Θαυμάτων καί Έγκώμια στόν Άγιο Δημήτριο. Πρωτοβυζαντινή – Μεσοβυζαντινή Περίοδος*, [Κέντρον Άγιολογικῶν Μελετῶν 1], Θεσσαλονίκη 2005.
- *Νικήτας Δαβίδ Παφλαγών· τό πρόσωπο καί τό έργο του. Συμβολή στή μελέτη τῆς προσωπογραφίας καί τῆς άγιολογικῆς γραμματείας τῆς προμεταφραστικῆς περιόδου*, [Κέντρο Βυζαντινῶν Έρευνῶν – Βυζαντινά Κείμενα καί Μελέται 28], Θεσσαλονίκη 1999.
- *Τά Μοναστήρια τῆς Μακεδονίας, τ. Α΄ Ἀνατολική Μακεδονία*, [ΚΒΕ – Ποικίλα 6], Θεσσαλονίκη 1996
- *Ό Βίος τῆς όσιομυροβλύτιδος Θεοδώρας τῆς έν Θεσσαλονίκη. Διήγηση περὶ τῆς μετθέσεως τοῦ τιμίου λειψάνου τῆς όσίας Θεοδώρας (Εἰσαγωγή – κριτικό κείμενο – μετάφραση – σχόλια)*, [Κέντρον Άγιολογικῶν Μελετῶν 1], Θεσσαλονίκη 1991.

Β. Άρθρα - Κεφάλαια

- «Η πνευματική ζωή στο Άγιο Όρος κατά τους χρόνους πριν την Επανάσταση του 1821. Η μαρτυρία των νεομαρτυρολογικῶν κειμένων», *Ιστορική και Λαογραφική Εταιρεία Χαλκιδικῆς, Η Εθνική Παλιγγενεσία στη Χαλκιδική και το Άγιον Όρος. Επετειακός τόμος για τα 200 χρόνια από την Ελληνική Επανάσταση (1821-2021)*, Θεσσαλονίκη 2022, σ. 175-184
- «Ἱερομάρτυρες, όσιομάρτυρες καί έθνομάρτυρες πρίν καί κατά τή Μικρασιατική Καταστροφή σέ έκκλησιαστικά περιοδικά καί άλλες πηγές τῆς έποχῆς», *Πνευματική Διακονία (περιοδική έκδοση Ἱ. Μητροπόλεως Κωνσταντίας-Άμμοχώστου) τχ. 37 (2022) [Άφιέρωμα: Μικρά Ἀσία-Έλληνισμός. Οἱ πληγές τοῦ ξεριζωμοῦ] 22- 36.*
- «Μια πατριαρχική Έκθεση του 1874 για δυο χριστιανικές επιγραφές της Κωνσταντινούπολης και η παράδοση για τον Στάχυ, πρώτο επίσκοπο του Βυζαντίου», *Αρχονταρίκι. Άφιέρωμα στον Ευθύμιο Ν. Τσιγαρίδα, ΥΠΠΟΑ, Αθήνα 2021*, σ. 459-472.
- «“Παύλου συμμῦσαι τοῦ ήγιασμένου”. Πτυχές τῆς χριστιανικῆς θεολογίας για τόν έσχατογενή Ἀπόστολο», *Άγία Γραφή καί Πολιτισμός. Τιμητικός τόμος στόν Καθηγητή Χρήστο Κ. Οἰκονόμου, τ. Α΄*, Θεσσαλονίκη-Λευκωσία 2020, σ. 581-599.
- «Τό Καθολικό ως κέντρο Λατρείας καί ζωῆς τῆς Άγιορειτικῆς Μονῆς», *Τό Νέο Καθολικό τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Ξενοφώντος. Έπετειακή έκδοση 200 ετῶν από τῆς άνεγέρσεως του (1819-2019)*, Άγιον Όρος 2019, σ. 137-160.

- «Saints et animaux, anticipation du royaume dans la littérature byzantine», La restauration de la création : quelle place pour les animaux? : Actes du colloque de l'ERCAM tenu a Strasbourg du 12 au 14 mars 2015, Leiden – Boston 2018, σ. 213- 230.
- «Ο Εὐγένιος Βούλγαρης ὡς ἐκδότης πατερικῶν κειμένων», Χ. Καρανάσιος (ἐπιμ.), Εὐγένιος Βούλγαρης. Ὁ homo universalis τοῦ Νέου Ἑλληνισμοῦ. 300 χρόνια ἀπὸ τὴ γέννησή του (1716-2016), ΚΕΜΝΕ Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν – Ι. Μεγ. Μονὴ Βατοπαι- δίου, Ἀθήνα 2018, σ. 613-635.
- Πρόλογος, στο βιβλίο του π. Γ. Φλωρόφσκυ, Ἀγία Γραφή, Ἐκκλησία, Παράδοση, [μτφρ. Π. Μικροπανδρεμένου], Θεσσαλονίκη 1918, σ. 9-18.
- «Το πρόσωπο στη θεολογία του Μητροπολίτη Κάλλιστου Ware», Ἡ μαρτυρία τῆς Ὁρθοδοξίας στὴ Δύση. Σύναξις Ευχαριστίας πρὸς τιμὴν τοῦ Μητροπολίτη Διοκλείας Κάλλιστου Ware, Βόλος 2018, σ. 77-85.
- «Ἡ Συλλογὴ τῆς Φιλοκαλίας καὶ τὸ Ἀγιορειτικὸ περιβάλλον τῆς», Κληρονομία 39 (2016-2017) 63-91.
- «Ο πρωτόλειος Λόγος τοῦ Ἀγίου Γρηγορίου τοῦ Παλαμά στον ὅσιο Πέτρο τον Ἀθωνίτη καὶ τὸ ιστοριογραφματολογικὸ του πλαίσιο», Ι. Μεγ. Μονὴ Βατοπαι- δίου, Μωυσέως Ὠδῆ. Ἀφιερωματικὸς Τόμος πρὸς τιμὴν τοῦ μακαριστοῦ Γέροντος Μωυσέως Ἀγιορείτου, Ἅγιον Ὄρος 2017, σ. 679-692.
- «L'histoire d'une collection ascetique: La Philocalie, sa tradition manuscrite et les circonstances de sa édition», A. Rigo (ἐκδ.), Da Teognosto alla Filocalia (XIII-XVIII sec.) Testi e autori, Edizioni di Pagina, Bari 2016, σ. 199-228.
- «Concilium Constantinopolitanum 1484», Conciliorum Oecumenicorum Genera- liumque Decreta, τ. IV/1 – The Great Councils of the Orthodox Churches. Deci- sions and Synodika, ἐκδ. Brepols, Turnhout 2016, σ. 219-228.
- «Concilium Constantinopolitanum 1642», Conciliorum Oecumenicorum Genera- liumque Decreta, τ. IV/1 – The Great Councils of the Orthodox Churches. Deci- sions and Synodika, ἐκδ. Brepols, Turnhout 2016, σ. 255-263.
- «Un mode de relation entre Rome et Constantinople : La vénération commune des saints», Revue des sciences religieuses 89 no 4 (2015) 461-479.
- «Conflitto e riconciliazione: I padri del deserto», L. d'Ayala Valva – L. Cremaschi – A. Mainardi (ἐπιμ.), Beati i pacifici. Atti del XXII Convegno ecumenico inter- nazionale di spiritualità ortodossa (Bose, 3-6 settembre 2014), Edizioni Qiqajon, Bose 2015, σ. 187-202.
- «Ἡ ἀντιστροφή μιᾶς σχέσης. Ρωσικὲς Ἀγιολογικὲς Παραδόσεις στὴν ἑλληνόφωνη Ὁρθοδοξία (16ος-19ος αἰ.)», Διεθνὲς Ἐπιστημονικὸ Συνέδριο “Κύριλλος καὶ Μεθό- διος: Τὸ Βυζάντιο καὶ ὁ Κόσμος τῶν Σλάβων (28-30 Νοεμβρίου 2013), Θεσσαλο- νίκη 2015, σ. 519-539.
- «Οἱ παραδόσεις τῆς ἀρχαίας Ἐκκλησίας γιὰ τὸν ἀπόστολο Βαρνάβα καὶ ἡ διαμόρ- φωση τῆς ἀγιολογικῆς εἰκόνας τοῦ στό Βυζάντιο», Κυπριακὴ Ἀγιολογία. Πρακτικὰ Α΄ Διεθνοῦς Συνεδρίου (Παραλίμνι, 9-12 Φεβρουαρίου 2012), Ἀγία Νάπα – Παρα- λίμνι 2015, σ. 371-386.
- «La perfezione spirituale “nel mondo” secondo la tradizione patristica e monastica antica», L. d'Ayala Valva – L. Cremaschi – A. Mainardi (ἐπιμ.), Le età della vita spirituale. Atti del XXI Convegno ecumenico internazionale di spiritualità ortodossa (Bose, 4-7 settembre 2013), Edizioni Qiqajon, Bose 2014, σ. 169-186.
- «Παρατηρήσεις στὶς μεταφράσεις τῶν βυζαντινῶν ἀγιολογικῶν κειμένων», Βυζαντινά 33 (2013-2014) 373-386.
- «Εἰσαγωγή», στό Εὐγενίου Βουλγάρεως Ἔργα. Θεολογικά – Ἱστορικά – Μεταφρά- σεις, [Ἀθωνικά Ἀνάλεκτα 6], Ἀγιορετικὴ Ἑστία, Θεσσαλονίκη 2013, σ. 15-30.
- (συν. Δημ. Στρατηγόπουλος) «Ἐνας νέος αὐτόγραφος κώδικας τοῦ ἁγίου Μακα- ρίου Κορίνθου τοῦ Νοταρᾶ μέ ἀσκητικο-αγιολογικὲς συλλογές», Κληρονομία 37 (2013) 297-318.
- «Τρόποι ἐπικοινωνίας μεταξύ τῶν Ἐκκλησιῶν Κωνσταντινουπόλεως καὶ Ρώμης διὰ τῆς κοινῆς τιμῆς τῶν Ἀγίων», Οἰακοστροφίον. Τόμος Σεβασμιωτάτου Μητρο- πολίτου Σύρου-Τήνου κ. Δωροθέου Β΄, Ἀθήνα 2013, σ. 447-458.
- «Ἡ διόρθωση τῶν Μηναιῶν ἀπὸ τὸν Καίσαριο Δαπόντε καὶ ἡ πατριαρχικὴ ἔκδοσή τους τὸ 1843», Γηθόσουν Σέβασμα. Ἀντίδωρον τιμῆς καὶ μνήμης εἰς τὸν μακα- ριστὸν καθηγητὴν τῆς Λειτουργικῆς Ἰωάννην Φουντούλην, τ. Β΄, Θεσσαλονίκη 2013, σ. 1495-1531.

- «Η βυζαντινή καί μεταβυζαντινή αγιολογική καί ὑμνογραφική παράδοση γιά τόν ἅγιο Ἐπιφάνιο Κύπρου», Θ. Γιάγκου – Χρ. Νάσσης (ἐπιμ.), Ἅγιος Ἐπιφάνιος Κων-σταντίας. Πατήρ καί διδάσκαλος τῆς Ὁρθοδόξου Καθολικῆς Ἐκκλησίας. Πρακτικά Συνεδρίου (Παραλίμνι, 8-11 Μαΐου 2008), Ἀγία Νάπα – Παραλίμνι 2012, σ. 349- 376
- «Ὁψεις τῆς ἀγιορειτικῆς ἱστορίας καί πνευματικότητας κατά τόν 15ο καί 16ο αἰώνα», ΣΤ΄ Διεθνές Ἐπιστημονικό Συνέδριο: Τό Ἅγιον Ὄρος στόν 15ο καί 16ο αἰώνα. Πρακτικά Συνεδρίου, Θεσσαλονίκη 2012, σ. 225-236
- «The Hagiography of the Eleventh and Twelfth Centuries», St. Efthymiadis (ed.), The Ashgate Research Companion to Byzantine Hagiography, τ. Ι: Periods and places, Farnham 2011, σ. 143-171.
- «Τό ἀνέκδοτο βυζαντινό Συναξάριο τῆς ὁσίας Θεοδώρας τῆς ἐν Θεσσαλονίκη (Nov.Auct. BHG 1741e) καί ἡ πηγή του», Σκεῦος εἰς Τιμήν. Ἀφιερωματικός τόμος ἐπὶ τῇ συμπληρώσει 25ετίας ἀπὸ τῆς εἰς Ἐπίσκοπον χειροτονίας καί 20ετίας ἀπὸ τῆς ἐνθρονίσεως τοῦ Μητροπολίτου Αὐστρίας καί Ἐξάρχου Οὐγγαρίας καί Μεσευρώπης κ. Μιχαήλ Μιχαήλ, Ἀθήναι 2011, σ. 669-680.
- «Θεολογικά ζητήματα καί μοναστική πνευματικότητα στό Ἅγιον Ὄρος κατά τό 15ο καί 16ο αἰώνα» [Theological Questions and Monastic Spirituality on Mount Athos during the 15th and 16th centuries], Τό Ἅγιον Ὄρος στόν 15ο καί 16ο αἰώνα. Πνευματικός Βίος – Ἱστορία – Τέχνη / Mount Athos in the 15th and 16th centuries. Spiritual Life – History – Art, Θεσσαλονίκη 2011, σ. 87-90/91-98
- «Ὁ τρόπος ἐργασίας τοῦ ὁσίου Νικοδήμου κατά τή συγγραφή τοῦ Συναξαριστοῦ καί οἱ πηγές του», Πρακτικά Β΄ Ἐπιστημονικοῦ Συνεδρίου “Ἅγιος Νικόδημος ὁ Ἀγιορείτης – 200 χρόνια ἀπὸ τήν κοίμησή του”, Πεντάλοφος Παιονίας 2011, σ. 255- 289.
- «Τό Οἰκουμενικό Πατριαρχεῖο καί οἱ Νεομάρτυρες», Εἰς Μαρτύριον τοῖς Ἑθνεσι. Τόμος Χαριστήριος Εἰκοσαετηρικός εἰς τόν Οἰκουμενικόν Πατριάρχην κ.κ. Βαρθο- λομαῖον, ἔκδ. Θεολογική Σχολή ΑΠΘ, Θεσσαλονίκη 2011, σ. 697-722.
- «Διερεύνηση τῶν κριτηρίων ἀγιότητος τοῦ ὁσίου Νεοφύτου στό πλαίσιο τῆς ἀγιο- λογίας τῆς μεσοβυζαντινῆς περιόδου», Πρακτικά Α΄ Διεθνοῦς Συνεδρίου “Ἅγιος Νεόφυτος ὁ Ἐγκλειστος. Ἱστορία- Θεολογία- Πολιτισμός”, [Ἐγκλειστριώτικα Ἀνά- λεκτα 1], Πάφος 2010, σ. 681-709.
- «Κέντρα τοῦ Μοναχισμοῦ στόν ἐλλαδικό χῶρο κατά τήν περίοδο τῆς Τουρκο- κρατίας», Ἱστορία τῆς Ὁρθοδοξίας, τ. 6: Ὁρθοδόξων Βίος καί Πολιτισμός (15ος- 19ος αἰ.), ἔκδ. ROAD, Ἀθήνα 2010, σ. 372-401.
- «Οἱ Ἅγιοι καί ἡ τιμή τους», Ἱστορία τῆς Ὁρθοδοξίας, τ. 3: Χριστιανική Γραμματεία, Τέχνη, Λατρεία στήν πρώτη χιλιετία, ἔκδ. ROAD, Ἀθήνα 2010, σ. 416-435.
- «Ἀγία Μαρία – Θεοτόκος – Παναγία. Βιβλική ἀλήθεια καί παραδόσεις», Βημόθυρο 1 (2010) 77-79.
- «Ἀνέκδοτο Μαρτύριο τοῦ νεομάρτυρος Ἀθανασίου τοῦ Λημνίου († 1846)», ΕΕΘΣΠΘ [Τμ. Ποιμαντικῆς καί Κοινωνικῆς Θεολογίας] ν.σ. 14 (2009) 73-84.
- «“Συγγενῆς Ἀλεξανδρείας Θεσσαλονίκη”. Οἱ ἀγιολογικές σχέσεις Θεσσαλονίκης- Αἰγύπτου», Ἀλεξανδρινός Ἀμητός. Τιμητικό ἀφιέρωμα στόν Ἱ. Μ. Χατζηφώτη, τ. Β΄, Ἀλεξάνδρεια 2009 [σ. 19]
- «Τό ἀνώνυμο Ἐγκώμιο στόν ὁσιο Φώτιο τό Θεσσαλό (BHG 1545). Ἐνα ἀκόμη ἔργο τοῦ Εὐσταθίου Θεσσαλονίκης;», Βυζαντινά 28 (2008) 529-547.
- «Οἱ χειρόγραφες νεομαρτυρολογικές Συλλογές καί τό Νέον Μαρτυρολόγιον. Πρό-δρομη ἀνακοίνωση», Πρακτικά Διορθοδόξου Ἐπιστημονικοῦ Συνεδρίου «Κων-σταντίνος ὁ Ὑδραῖος – Νεομάρτυρες προάγγελοι τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Γένους (Ὑδρα 10-14 Νοεμβρίου 2000)», Ὑδρα 2007, σ. 131-174.
- «Ὁ ἰδεώδης Αὐτοκράτορας. Ὁ Μέγας Κωνσταντίνος στή μεσοβυζαντινή ἀγιολογι-κή γραμματεία καί πολιτική ἰδεολογία», Niš i Bizantija/Niš & Byzantium. Sympo- sium V (Niš, 3-5 June 2006), [Zbornik Radova V], Niš 2007, σ. 39-50.
- «Οἱ Ἑορτές τῶν Ἀγίων», Πρακτικά Η΄ Πανελληνίου Λειτουργικοῦ Συμποσίου Στε-λεχῶν Ἱερῶν Μητροπόλεων: Τό Χριστιανικόν Ἑορτολόγιον (Βόλος, 18-20 Σεπτεμ-βρίου 2006), [Σειρά Ποιμαντική Βιβλιοθήκη 15], Ἀθήναι 2007, σ. 365-397.
- (συν. Χρ. Ἀραμπατζῆς) «Ἀγνωστο Προοίμιο τοῦ ἁγίου Ἀθανασίου τοῦ Παρίου στό Θεολογικόν τοῦ Εὐγενίου Βουλγάρεως», ΕΕΘΣΠΘ [Τμ. Ποιμαντικῆς καί Κοινω-νικῆς Θεολογίας] ν.σ. 12 (2007) 15-36.
- «Τό ἀγιολογικό ἔργο τοῦ ἁγίου Νικοδήμου», Ἱερὸν Κοινόβιον Ὁσίου Νικοδήμου: Πρακτικά Α΄ Ἐπιστημονικοῦ Συνεδρίου “Ἅγιος Νικόδημος ὁ Ἀγιορείτης: Ἡ ζωή καί ἡ διδασκαλία του” (21-23 Σεπτεμβρίου 1999), τ. Α΄, Γουμένισσα 2006, σ. 301-340.

- «Άγιος Δημήτριος, ὁ Ἀθλοφόρος τῆς Θεσσαλονίκης καί τῆς Οἰκουμένης», Ὁ Ἅγιος Δημήτριος στήν Τέχνη τοῦ Ἁγίου Ὁρους, Ἀγιορειτική Ἑστία, Θεσσαλονίκη 2005, σ. 19-28.
- «Ὁ Π. Β. Πάσχος καί οἱ νέοι Ἅγιοι τῆς Ἐκκλησίας», Θεολογία καί Λογοτεχνία. Γιά τά ἑβδομητοντάχρονα του, Κριτικοί, Συνάδελφοι καί Μαθηταί τοῦ Π. Β. Πάσχου σχολιάζουν τή συμβολή του στά Θεολογικά καί τά Νεοελληνικά Γράμματα, ἐκδ. Ἀ- κρίτας, Ἀθήνα 2005, σ. 228-237.
- «Μεταβυζαντινοί Ὑμνογράφοι ἐξ Ἀγράφων (17ος-19ος αἰ.)», ΕΕΘΣΠΘ [Τμήμα Ποιμαντικῆς καί Κοινωνικῆς Θεολογίας] ν.σ. 10 (2005) 99-129.
- «From Hagiography to Historiography. The case of the Vita Ignatii (BHG 817) by Nicetas David the Paphlagonian», P. Odorico – P. Agapitos (dir.), Les Vies des Saints à Byzance. Genre Littéraire ou Biographie Historique? Actes du 11e colloque international philologique «ΕΡΜΗΝΕΙΑ» (Παρίσι, 6-8 Ἰουνίου 2002), Paris 2004, σ. 161-173.
- «Ὁ ἀνέκδοτος Λόγος τοῦ Νικήτα Στηθάτου Κατά ἀγιοκατηγόρων καί ἡ ἀμφισβή- τηση τῆς ἀγιότητος στό Βυζάντιο κατά τόν 11ο αἰώνα», Ἐ. Κουντούρα-Γαλάκη (ἐπιμ.), Οἱ Ἥρωες τῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας. Οἱ Νέοι Ἅγιοι, 8ος-16ος αἰώνας, [ΕΙΕ/ΙΒΕ Διεθνῆ Συμπόσια 15], Ἀθήνα 2004, σ. 493-518.
- «Τά ἀγιολογικά καί ὑμνογραφικά κείμενα γιά τόν ἅγιο Ἀλέξανδρο Πύδνης. Διε- ρεύνηση τῶν σχετικῶν προβλημάτων», Ἑστία Πιερίδων Μουσῶν – Ἑταιρεία Πιε- ρικῶν Μελετῶν, Ἡ Πιερία στά Βυζαντινά καί Νεότερα Χρόνια: 2ο Ἐπιστημονικό Συνέδριο. Πρακτικά, Κατερίνη 2002, σ. 279-295.
- «Προσθήκες, διορθώσεις καί σχόλια στή χειρόγραφη παράδοση καί τίς ἐκδόσεις τῶν Ἀκολουθιῶν τοῦ ἱερομάρτυρος Σεραφεῖμ», ΕΕΘΣΠΘ [Τμήμα Ποιμαντικῆς καί Κοινωνικῆς Θεολογίας] ν.σ. 8 (2002) 99-119.
- (συν. Θ. Ἀντωνοπούλου) «Ἐνα ἀνέκδοτο κείμενο τῆς μεσοβυζαντινῆς Ἀγιολογίας: Ὁ Βίος τοῦ Χρυσοστόμου τοῦ Νικήτα Παφλαγόνης», Λόγια καί Δημῶδες Γραμμα- τεῖα τοῦ ἑλληνικοῦ Μεσαίωνα. Ἀφιέρωμα στόν Εὐδοξο Θ. Τσολάκη. Πρακτικά Θ' Ἐπιστημονικῆς Συνάντησης (11-13 Μαΐου 2000), Θεσσαλονίκη 2002, σ. 111-122.
- «Ὑμνοαγιολογικά στόν ἅγιο Κοσμά τόν Αἰτωλό», ΕΕΘΣΠΘ. [Τμ. Ποιμαντικῆς καί Κοινωνικῆς Θεολογίας] ν.σ. 7 (2001) 147-167.
- «Ἄγνωστα καί αὐτόγραφα ὑμνοαγιολογικά ἔργα τοῦ ἁγίου Ἀθανασίου τοῦ Παρίου σέ ἀγιορειτικά χειρόγραφα», Ἅγιος Ἀθανάσιος ὁ Πάριος. Πρακτικά Ἐπιστημονικοῦ Συνεδρίου (Πάρος 29 Σεπτεμβρίου – 4 Ὀκτωβρίου 1998), Πάρος 2000, σ. 139-159.
- «Ἡ ἐμφάνιση καί ἀνάπτυξη τοῦ Μοναχισμοῦ στήν περιοχή τῆς Βισαλτίας», Δῆμος Νιγρίτας, Ἡ Νιγρίτα – Ἡ Βισαλτία διά μέσου τῆς ἱστορίας. Πρακτικά Β' Ἐπιστημο- νικοῦ Συμποσίου (Νιγρίτα 17-20 Ὀκτωβρίου 1996), Θεσσαλονίκη 2000, σ. 515-541.
- «Ἄγνωστο Ἑγκώμιο τοῦ Νικήτα Ρήτορος στόν προφήτη Ἡσαΐα “ἐν ᾧ καί περὶ τῶν Σεραφίμ”», ΕΕΘΣΠΘ [Τμήμα Ποιμαντικῆς καί Κοινωνικῆς Θεολογίας] ν.σ. 5 (1998) 249-274.
- «Τό ὑμνοαγιολογικό ἔργο τοῦ ἁγίου Ἀθανασίου τοῦ Παρίου», στό Πρακτικά Ἐπι- στημονικοῦ Συνεδρίου «Ἡ Ἐκατονταπυλιανή καί ἡ Χριστιανική Πάρος» (15-19 Σε- πτεμβρίου 1996), Πάρος 1998, σ. 523-554.
- «Μία “χαμένη” βυζαντινὴ εἰκόνα ἀπὸ τίς Σέρρες· ἐντοπισμός τῆς ἀνάγλυφης εἰκό- νας τῆς Θεοτόκου Πονολυτρίας», Βυζαντινά 18 [Ἀφιέρωμα στή μνήμη τοῦ καθη- γητῆ Παναγιώτη Κ. Χρήστου] (1995-1996) 365-380.
- «Ἡ συνείδηση τῆς Ἐκκλησίας γιά τήν ἀγιότητα τοῦ Μ. Φωτίου καί ἡ ἔνταξή του στό ἑορτολόγιο. Καταγραφή καί ἀνάλυση τῶν φιλοφωτιανῶν καί ἀντιφωτιανῶν πηγῶν», Μνήμη ἁγίων Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου καί Μεγάλου Φωτίου ἀρχιεπισκό- πων Κωνσταντινουπόλεως. Πρακτικά Ἐπιστημονικοῦ Συμποσίου (14-17 Ὀκτωβρί- ου 1993), Θεσσαλονίκη 1994, σ. 367-397.
- «Ἅγιοι συνδεόμενοι μέ τή Σκήτη Βεροίας καί τήν ἐν αὐτῇ μονή Τιμίου Προδρό- μου», Πρακτικά Διημερίδας: «Τό Μοναστήρι τοῦ Τιμίου Προδρόμου (“Σκήτη Βε- ροίας”）」, [Ἐκδοσις τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Βεροίας καί Ναούσης, ἀρ. σειρᾶς 25], Βέροια 1994, σ. 119-140.
- «Ἐνας ὁμολογητής τῆς δεύτερης Εἰκονομαχίας: ὁ ἀρχιεπίσκοπος Θεσσαλονίκης Ἀντώνιος († 844)», Βυζαντινά 17 (1994) 189-216.
- «Τό συναξάριο τῆς ὁσίας Θεοδώρας στόν κώδικα Coislinianus 223. Ἐνα ἀγιολο- γικό-ἐορτολογικό πρόβλημα», Βυζαντινά 16 (1991) 357-366.

Γ. Επιστημονικά λήμματα

- Τό Άγιολόγιον τῆς Θεσσαλονίκης, [Κέντρον Άγιολογικῶν Μελετῶν 4], τ. Α΄-Β΄, Θεσσαλονίκη 1996-1997
- συγγραφή 48 λημμάτων γιά Άγίους τῆς Όρθόδοξης Έκκλησίας στή δίτομη άγιολογική έγκυκλοπαιδεία Bibliotheca Sanctorum Orientalium. Enciclopedia dei Santi: Le Chiese Orientali, τ. Ι- ΙΙ, Roma 1998-1999
- Συγγραφή 29 λημμάτων στη Μεγάλη Όρθόδοξη Χριστιανική Έγκυκλοπαίδεια, Στρατηγικές Έκδόσεις, Άθήνα 2010έ.